

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Geçen sayımızla Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin bu sene ilk mezunlarını verdiği ne dair bir haber yayınlamıştık. Kısa bir zamanda tam çalışma hızını alması için çalışılan bu üniversite, milletlerarası bir işbirliği mahsulüdür.

Dört senelik kuruluş safhasında şüphesiz bir çok zorluklarla karşılaşmıştır. Bu zorlukları sessizce yenmiş olan üniversitenin eğitim sahasında çalışmasının ilk işareti olan mezuniyet hâdisesi vesilesiyle mecmuamız Orta Doğu Teknik Üniversitesi hakkında okuyucularını daha fazla aydınlatmak istedi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne tayinini sevinçle karşıladığımız Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU ile Müşavir Rektör Dr. Edwin S BURDELL'i ziyaret ederek üniversitenin kuruluş prensipleri, memleket için vadettiği şeyler, bilhassa ön çalışmalarla beklenen neticeler hakkında kendilerinin fikirlerini sorduk. Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU ve Dr. Edwin BURDELL'in mecmuamıza karşı gösterdikleri alakaya teşekkürü borç biliriz.

Sayın Rektörün Türkiye Mühendislik Haberleri için verdiği demeci ve Dr. Edwin BURDELL'in üniversiteyi tanıtan bir prospektüsteki yazısını diğer sütunlarımızda veriyoruz.

Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU

19 Ağustos 1960 tarihinden itibaren Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin Rektörlüğünü yapan — Üniversitenin ilk Türk Rektörüdür — Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU 1922 yılında Kayseri'de doğmuştur.

Küçük yaştan beri çalışkanlığı ile temayüz etmiş Turhan FEYZİOĞLU İstanbul Galatasaray Lisesi ve Hukuk Fakültesini birincilikle bitirmiştir.

Pariste ve İngiltere'de (Oxford) üniversitesinde ihtisas çalışmalarını tamamlayarak mesleki kariyerini, Siyasal Bilgiler Fakültesinde asistan,

Prof. Turhan FEYZİOĞLU

doçent, Profesör, Dekan olarak yapmıştır.

Prof. FEYZİOĞLU Forum Mecmuası ve hemen hemen bütün ciddi gazetelerde yazılar yazmış demok-rasi ve hürriyet mücadelesine fiilen katılmıştır.

Bundan maada Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Araştırma Müdürü ve daha sonra da Genel Direktörü olmuştur.

1956 senesinde çok sevdiği üniversite ve meslek hayatından politik sebeplerle uzaklaşmış ve ana muhale-

fet partisi liderleri arasında yer almıştır.

1957 seçimlerinde Ankara ve Si-vastan milletvekili seçilen Prof. FEYZİOĞLU B.M.M. çalışmalarında da bir varlık olduğunu isbat etmiştir.

27 Mayıs devriminden sonra ya-kın mazide verdiği sözü yerine getir-miş Türk eğitimine hizmet için vazir-feye koşmuştur.

Bütün Türk aydınlarının yakinen tanıdığı ve kendisinden çok şeyler beklediği Prof. Turhan FEYZİOĞLU'ya yeni görevinde başarılar dileriz.

Dr. Edwin S. BURDELL

Dr. Edwin S. BURDELL

1960 senesinin Mart ayından beri Türkiye'de bulunan Orta Doğu Teknik Üniversitesi Müşavir Rektörü Dr. Edwin Sharp Burdell 2 Şubat 1898 senesinde Columbus (Ohio) da doğmuştur. 1916 senesinden 1920 senesine kadar MIT (Massachusetts Institute of Technology) de, 1920-21 senelerinde (Harvard) da okumuş ve 1921 senesinde Harvard Üniversitesinin İş İdareciliği Bölümünden mezun olmuştur. 1922 senesinden 1924 senesine kadar (Columbus) ta bankacılık sahasında çalışmıştır. 1924-27 seneleri arasında Avrupa, Meksika ve Merkezi Amerikaya seyahat eden Dr. Burdell'in aynı zamanda yazıları da vardır. 1927-34 seneleri arasında muhtelif sosyal işlerde çalışmış, 1929 senesinde (Ohio State University) nin Sosyoloji kısmını bitirmiştir. 1934 senesinde aynı üniversitede doktorasını yapmış ve bu tarihten sonra da bu üniversiteye intisap etmiştir.

HÜRRİYET İÇİNDE

Prof. Dr. Turhan FEYZİOĞLU
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Rektörü

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, bugün dört fakültesi — Mimari, mühendislik, idari ilimler: Fen ve Edebiyat — faaliyette olan bir üniversitemizdir.

Kuruluş gayeleri Türkiye sınırları dışına taşan bu üniversite, Birleşmiş Milletlerden, CENTO'dan, Milletlerarası tesislerden İ.C.A dan İngiltere ve Hollanda'dan yardımlar alan fakat en büyük bağışi Türk bütçesinden sağlayan muhtar bir Türk üniversitesidir. Bir Türk üniversitesi olarak, Türkiye'nin kültürel ve iktisadi kalkınmasında olduğu kadar Orta Doğu milletlerinin gelişmesinde de faydalı hizmetler ifa etmeğe namzet bir bilim ve öğretim merkezidir.

Önümüzdeki yılın, Orta Doğu Üniversitesinin gayelerine vuzuh vermek ve üniversiteyi bu gayelere ulaştırmak bakımından hayırlı inkişaflara şahit olacağın inancındayız. Bu güne kadar yapılan işler ve alınan mesafeler küçümsenemez.

Fakat Üniversitenin yeniden düşünölmeye muhtaç ve hal çaresi bekleyen ciddi meseleleri de vardır. Kuruluş devrinin bu güçlükleri yenilerek Üniversite sağlam ve sıhhatli temeller üzerine oturduğu zaman Türk Milleti çok önemli ve çok faydalı bir müesseseye kavuşmuş ve Orta Doğuda (HÜRRİYET İÇİNDE KALKINMA) davası kayda değer bir kazanç sağlamış olacaktır.

Dr. Burdell talebeleriyle bir arada.

(Ohio State University) tarafından 1954 senesinde Dr. Burdell'e Hukuk Doktorluğu 1960 senesinde de Pratt Institute (New York City) tarafından Edebiyat Doktorluğu Şeref pâyeleri tevcih edilmiştir.

1934-38 seneleri arasında (MIT) de Sosyal İlimler Fakültesi Dekanlığında bulunmuş 1938 senesinden 1960 senesine kadar (Cooper Union) un Başkanlığını yapmıştır. Bundan başka Dr. Burdell, Ohio ve New York'ta bulunduğu sıralarda Şehircilik, İskân ve Halk Eğitimi sahayal Hıfzıssıhha İdaresinde faal olarak çalışmıştır. (New York) da bulunduğu sıralarda Danimarkalı Eğitimcilerle sıkı işbirliği yaparak on sene müddetle (Scandinavian Senarlarında ve New York Şehrinde Sosnar) in Başkanlığını yapmıştır. Bu teşekkül Amerikan Üniversitelerinden mezun olanları İskandinav ve Danimarka Halk Mekteplerine göndermek için kurulmuştur. 1951 senesinde bu çalışmalarına karşılık Danimarka Hükûmeti tarafından

kendisine Dannebrog Şövalvelik pâyesi tevcih edilmiştir. 1957 senesinde Rockefeller bursuyla İskandinav ya'da tetkikatta bulunmuştur.

1927 senesinde Emma M. Mathiasen ile evlenmiş ve iki kız çocuğu olmuştur. İki çocuk sahibi olan büyük kızı (New York)ta bulunmaktadır. Diğer kızı İzmir'de Hava Kuvvetlerinde öğretmenlik yapmakta olup onun da bir oğlu vardır.

Başta Amerikan Sosyoloji Cemiyeti olmak üzere Dr. Burdell birçok ilmi cemiyetlerin âzasıdır.

Kendisi Birinci Dünya Harbinde Piyade Üsteğmeni olarak iştirâk etmiş ve Kral X. Christian Kurtuluş nişanı almıştır.

(Whos Who in America 1960-1961)

Türkiyeyi bir seneden az bir zamandanberi tanıyan Dr. Burdell'in aşağıya dercedeceğimiz yazısında kendi samimi ifadesile ana eğitim dâvalarımıza nüfuzunu ve bu dâvalara hizmet için takip edilecek yol hakkındaki net fikirleri görülmektedir.

Dr. Burdell üniversitenin ilk mezunlarından izahat alıyor.

Sulha Doğru Yeni Bir Çığır

Bugünün cemiyeti mevcut esaslarla yeni yeni şekiller vücuda getirme faaliyeti içindedir. Tarihî dinamik devirlerinden biri olan bu devirde insanların meydana getirdiği bu yeni şekiller o derece süratli bir seyir takip etmektedir ki, beşeriyet, ömür süresi kadar bir süre içinde bu yeni şekillere uymak için kendini zorlamak mecburiyetinde kalıyor. İnsanlığı etrafını ve yaşama tarzını öyle radikal bir şekilde değiştirmektedir ki, hem bu yeniliklerin yapıcısı ve hem de bir fert olarak, bu yeni şartlara bizzat kendisini intibak etmek ve bu değişimleri içine alan eğitim sistemleri bulmak hususunda güçlük çekmektedir. Eğitimde geçmiş devirlerin yaşama anlayışına sadık kalan bir mefhum bugünün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim sistemi olmaz. Bundan dolayı mevcut eğitim teori ve tatbikatında yeni karışımlar yapmak ihtiyacı baş göstermektedir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi bu maksatla kurulmuş olup bu gayeye erişmek için de Türk, Amerikan, İngiliz ve Avrupa eğitim sistemlerinin en mükemmel taraflarını bir araya getirmeye teşebbüs etmektedir. Bu bakımdan yeni idarî usûllerden ziyade yeni bir eğitim felsefesine ve yeni prensiplere ihtiyaç vardır. Maksat yalnız fert olarak talebenin eğitimi değildir. Her ne kadar bilgi sahibi olmak için öğrenmek mühimse de Türkiye'nin hedefi Türk milletine hizmet etmek gayesiyle bilgisini memleketin fizikî veya beşerî her cins tabii kaynaklarının kıymetlendirilmesine hasredek hedef bilen erkek ve kadınların yetiştirilmesi olan yeni bir millî üniversiteye ihtiyacı vardır. Hayat standardının yükselmesi ancak mesai mahsulünün tevziinde, iş organizasyonunda, köylerde olduğu kadar şehir ve kasabalarda da yaşama

Yazan :

Dr. Edwin BURDELL

(Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Müşavir Rektör)

şartları ve sıhhi durumun ıslâhında daha mükemmel metodlar tatbik etmekle kabildir.

Eskidenberi doğu ile batının kavşak noktası olan Türkiye, kendi milletine ve komşu memleketlere inşaat, elektrik makine ve maden mühendisliği, şehircilik, iş idaresi ve organizasyonu ve öğretmen yetiştirme sahalarmda meslekî eğitim imkânı bahşedecek yeni tip bir üniversite için en münâsip yerdir. Maddî imkân ve yer sağlandıkça peyderpey diğer meslekî tedris sahaları da açılacaktır.

Yeni bilgi edinme işi ihmal edilmeyecek, bunun için de fizikî ve sosyal ilimler alanında araştırma teşvik edilecektir. Bu araştırmaların en büyük kısmı fen ve edebiyat fakültesinde fizikçi, matematikçi, psikolog, sosyolog ve pedagoglar tarafından ele alınacaktır. Bu fakülte pür ilim sahasında diğer meslekî fakültelere hizmet etmek gayesinden başka umumî tahsil mevzuunu da üzerine almıştır. Bugünün meslekî eğitiminde sosyal ve felsefe derslerine de ciddi surette yer verilmektedir. Yirminci Asırda yaşayan bir insan ister Türk, ister Amerikalı, isterse Avrupalı olsun hâdiselerin nasıl olduğunu bildiği, niçin olduğunu da bilmesi gerekir. Orta Doğu Teknik Üniversitesinin, demokratik cerezimin karakteristiği olan gençleri takdir etme içtechiz etmek emelidir.

Türkiye Cumhuriyeti ve Üniversite mütedris sahalarını zırlanırken ke

bulunmaları için dünyanın her tarafından yabancı mütehassıslar davet ederek ileri görüşlü kararlar almışlardır. Orta Doğu memleketlerinin gençleri arasında halen en müsait müşterek temas zemini olduğu için tedrisat dili İngilizce olarak kabul edilmiştir. Pür ve tatbiki ilimlerde en son buluşlara yer veren İngilizce ders kitaplarının bulunması, İngilizcenin tedris lisanı olarak seçilmesinin diğer bir sebebidir. Üniversiteye giriş her ferdin fıtrî kabiliyetlerini, ön eğitim yeterliğini ve ciddi bir tahsilden istifade imkânlarını tesbit etmeğe matuf, objektif rekabet esasına dayanmaktadır. UNESCO, tasarrufu altındaki birleşmiş milletler hususî fonu ile ilk hamleye iştirâk etmektedir. Başta Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin desteği olmak üzere İngiltere ve Hollanda tarafından yapılan karşılıklı yardım da bu projeye milletlerarası bir karakter kazandırmaktadır.

Büyük takrirlerin yerini gittikçe daha küçük sınıflar, seminerler, laboratuvar ve etütler alacak ve dersler kendilerini talebelerin fıtrî kabiliyetlerin inkişaf ettirmeleri için meslek tatbiki hasreden verilecek bir

Amerikada İnşaat Mühendisliği Öğretimi

1955 senesinden beri üçüncü defa olarak Amerikada İnşaat Mühendisliği öğretiminde ne gibi ıslahat yapılması lâzımgeldiği hususunda toplanan ilgililer raporlarını vermişlerdir.

Temmuz ayının başında (Coper Union) nun teşebbüsü ve Amerikan Sivil Mühendisler Cemiyeti ile Amerikan Mühendislik Öğretimi Cemiyetinin iştirâkleriyle toplantıya davet edilen ve % 90'ı öğretmen olan 200 sivil mühendis aşağıda ki neticelere varmışlardır.

1 — Evvelâ dört senelik mühendisliğe hazırlayıcı bir tahsil, ve beşinci sene sonunda inşaat mühendisi titrinin tanınması ve beş senelik tahsil bitmeden hiçbir mesleki ünvan verilmemesi

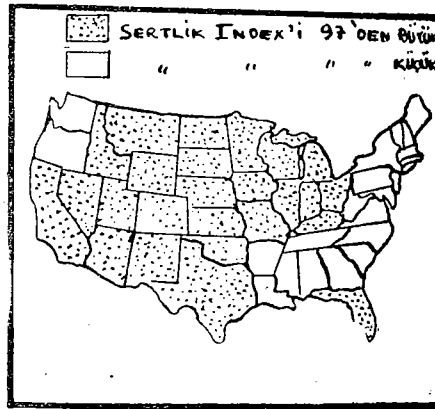
2 — Bilhassa yedi senelik tahsil ile doktora yapan daha çok inşaat mühendisi yetiştirilmesinin lüzumu üzerinde durmuşlardır.

Gaye her ne kadar inşaat mühendisliğinin kalitesini yükseltmek ise de aynı zamanda inşaat mühendisliğine günden güne azalan rağbeti artırmaktır; Zira inşaat mühendisi olarak kabiliyetli mühendislik eğitimi

SERT SU YUMUŞAK DAMARLAR

Ev kadınları umumiyetle sert suyu sevmeyizler, çünkü iyi köpürmez. Halbuki sevmeydikleri o sert su kendi hayatlarını uzatabilecek has-salara sahiptir. Geçen haftaki Amerikan tıp servisinin neşriyatında (A.M.A. jurnal) sert suyun ihtiva ettiği minerallerin miktarı ile düşen ölüm yüzdesi arasında insanı şaşırtacak münasebetlerin bulunduğu bildiriliyordu.

Bazı istisnalar hariç ki bunlar halen izah edilemiyorlar. bütün istatistik malûmat bugüne kadar satıfta kalan düşünce ve bilginin aksini ispatlamaktadır.

A.B.D.'inde sertlik indeksi 97 den büyük ve küçük olan suların bulunduğu bölgeler.

HENRY A. SCHRODER - Dartmouth Koleji fizyologlarından - çalışmalarına bu düşünceyi: «sert su damarları sertleştirir.» tedarisine esas alarak başlamıştı. Bu cümleden olarak A.B.D. nin 1950-51 yıllarına 1315 il'in su rezervuarlarının jeolojik durumunu tetkik etti. Yukarıda bahsolunan illerde yaşayan halkın 90'ı şehirli ve gene bu mik-darda A.B.D. nüfusunun % 58'ini teşkil ediyordu. Bu jeolojik tetkikinde Amerikadaki suların sertlik index'inin» 97'ye eşit olduğunu belirtti. Her bir il için bu illerin ölüm oranı ile ilgili zaman zaman münasebet gören indexi, 97 den

yüksek olan bölgelerde kalp ve damar hastalıklarından ölenlerin yüzdesi düşüktü.

Sertlik indexi 97 den yüksek olan 25 eyaletin Florida ve Kentucky hariç, Ohio nehrinin kuzeyi ve batısında kalan kısımlar- Indiana ve Illinois hariç diğer kısımlarında kalp ve damar hastalıklarından ölüm nisbetini Amerikanın ortalamasının altında müşahade etmişti. Aynı zamanda sertlik indexleri 97 den düşük eyaletlerin -Ohionun doğusu ve güneyi, Louisiana, Arkansas, Oregon ve Washington- % 66'ında kâlp ve damar hastalıklarından ölenlerin ortalamasının üstüne çıkmaktaydı. (Haritaya bakınız).

Dr. Schroder'e göre bu özellik eyaletlerin değişik yaşama şartları ve iklimleri ile izah edilemezdi fakat kat kat sularda sertlik yapan maddeler buna sebep gösterilebilirdi.

Yalnız bu maddenin menşei henüz bilinmiyordu. Eldeki bilgilere göre demir manganez, sodyum potasyum, magnezyum, kalsiyum, karbonatlar, sulfatlar, nitratlar, ve su yumuşatıcı kimyasal maddeler ile mikropları öldürmek için kullanılan klor ve florin gazları kâlp ve damar hastalıklarına hiç tesir etmemekteydiler. Yalnız bu güne kadar elde edilen yegâne ip ucu şuydu: Su alkalik olduğu nisbette kâlp ve damar hastalıklarına iyi gelmekte ve damarları yumuşatarak korumaktaydı. Bu da basit olarak şöyle izah edilebilir. Bir boru şebekesine benzeyen damarların içinde tutan pas, alkalik suların kana kattığı kimyevî madde ile erimekte ve gene bu pası meydana getiren unsurlarda yok olmaktadır.

Bütün bunlara istinaden şunu söyleyebiliriz: İnsanoğlunun yeni koruyucusu sert su'dur.

(Time, Mayıs, 2, 1960)